

Liinaharja Oy on jättänyt Tammelan kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle ympäristönsuojelulain (527/2014) 39 §:n mukaisen ympäristölupahakemuksen, joka koskee eläinsuojan toimintaa kiinteistöllä 834-403-3-309, osoitteessa Kirjurintie 2, 31300 Tammela. Kyseessä on Vekkilän Museotilan olemassa oleva toiminta. Lupaa haetaan toiminnan laajentumisen vuoksi.

Vekkilän Museotila toimii matkailu- ja terapiamaatilana. Eläimet ovat pääsääntöisesti geenivaraohjelmaan kuuluvia suomalaisia maatie-rotuja. Toistaiseksi voimassa olevaa ympäristölupaa on tarpeen tarkistaa muuttuneen lainsäädännön, ohjeistuksen ja mm. eläinten hyvinvointi- ja luomunormien muutosten vuoksi sekä eläinlajien ja määrän muuttumisen vuoksi. Tilalle ei rakenneta uusia eläinsuojia eikä lantaloita.

Hakemuksesta on jätetty neljä muistutusta ja annettu yksi lausunto. Ne ovat esityslistan oheismateriaalina.

Liite ympäristölupapäätös

Lapsivaikutusten arviointi (Kvalt 60 §, 23.9.2019)
Päätöksen lapsivaikutukset: Ei

Yritysvaikutusten arviointi (Kvalt 66 §, 20.12.2010):
Vaikuttaako yritysten kilpailutilanteeseen: Kyllä
Onko päätöksellä vaikutuksia yritysten määrän kehittymiseen: Ehkä
Vaikuttaako päätös positiivisesti työpaikkojen muodostumiseen:
Ehkä
Onko palvelu mahdollista ulkoistaa: Ei

Valmistelija: Ympäristötarkastaja Henna Pirhonen puh. 03 4141 5271
Ympäristöpäällikkö Niina Salminen-Åberg puh. 03 4141 5267

Päätösehdotus: Ympäristölautakunta päättää myöntää liitteenä olevan lupapäätöksen mukaisen, toistaiseksi voimassa olevan ympäristöluvan Liinaharja Oy:lle kiinteistölle 834-403-3-309.

Käsittely kokouksessa: Ympäristöpäällikkö Niina Salminen-Åberg esitteli asiaa kokouksessa kello 17.17 – 17.47 ja poistui kokouksesta ennen päätöksentekoa.

Muutettu päätösehdotus:

Ympäristölautakunta päättää myöntää liitteenä olevan lupapäätöksen mukaisen, toistaiseksi voimassa olevan ympäristöluvan Liinaharja Oy:lle kiinteistölle 834-403-3-309 sillä muutoksella, että sivun 12 kohta 8 Laiduntaminen kolmannen kappaleen teksti muutetaan kuuluvaksi – Rantaan rajoittuville

laitumille ei saa järjestää lisäruokintaa. Eläinten pääsy veteen on estettävä. Eläimet saavat laiduntaa ranta-alueen tervaleppälehdoissa kesän aikana, eläimet eivät saa päästä rantatörmän yli hiekkarantaan asti vaan pysyvät kasvillisuuden peittämällä alueella. Rantaan rajoittuvilla laitumilla on aitauksin huolehdittava siitä, että eläimet eivät pääse viittä metriä lähemmäksi tilan naapurikiinteistöjen rajoja, ellei naapurikiinteistön omistaja anna siihen lupaa.

Lisäksi perustelu kohdan yhdestä lauseesta poistetaan osa. Lause muutetaan kuuluvaksi: Perinnebiotooppina järven rantaniittyyn kuuluu olennaisesti laidunnus.

Päätös: Muutettu päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

YMPAR 15.12.2021 § 124
191/11.01.00.01/2021

Vaasan hallinto-oikeus pyytää 24.11.2021 päivätyllä kirjeellä (dnro 20983/03.04.04.19/2021) Tammelan kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen lausuntoa koskien ympäristölautakunnan päätöksistä 30.6.2021 § 63 (pääasia) ja 29.9.2021 § 85 (aloittamislupa) tehtyä valitusta. Ympäristölautakunta on päätöksillään myöntänyt Liinaharjalle Oy:lle ympäristöluvan ja aloittamisluvan eläinsuojan toimintaan kiinteistölle 834-403-3-309.

Valitus

Valituksessa vaaditaan, että ympäristölupapäätös hylätään kokonaisuudessaan tai se käsitellään uudelleen valtion ympäristölupaviranomaisen toimesta. Valituksessa on esitetty vaatimuksen perusteeksi mm. seuraavaa:

- Toiminnan erityisluonteena tulee katsoa olevan toiminnanharjoittajan osallistumisen kunnalliseen päätöksentekoon, jolloin kunnallinen ympäristönsuojeluviranomainen on jäävi tekemään päätöstä.
- Toiminta sijaitsee Tammelan Pyhäjärven välittömässä läheisyydessä, joten toiminnasta voi aiheutua vesistön pilaantumista. Näin ollen lupa-asia on siirrettävä valtion ympäristönsuojeluviranomaisen ratkaistavaksi.
- Ympäristölupahakemus on virheellinen ja puutteellinen.
- Ympäristöluvan muutos on myönnetty väärin perustein.

Valituskirjelmä on kokonaisuudessaan tämän pykälän oheismateriaalina.

Täytäntöönpanokieltovaatimus

Täytäntöönpanokieltovaatimuksessa vaaditaan, että ennakkoaloituslupa eli ympäristölautakunnan päätös toiminnan aloittamisesta muutoksenhausta huolimatta kumotaan kokonaan. Tämän lisäksi vaaditaan Tammelan ympäristönsuojeluviranomaista korvaamaan tästä käsittelystä mahdollisesti aiheutuvat kulut virheelliseen päätökseen perustuen.

Vaatimusten perusteeksi on esitetty mm. seuraavaa:

- Tilalla on voimassa oleva ympäristölupa, jonka turvin se voi toimia.

- Haitat naapurustolle lisääntyvät, jos toimintaa harjoitetaan uuden luvan mukaisesti.
- Tapauksessa tulisi harkita onko kyseessä uusi lupa-asia vai toiminnan laajennus.
- Tulee selvittää onko hakemus toiminnan aloittamisesta muutoksenhausta huolimatta saapunut lupaviranomaiselle ajallaan.

Täytäntöönpanokieltovaatimus on kokonaisuudessaan tämän pykälän oheismateriaalina.

Liitteet	Vaasan hallinto-oikeuden lausuntopyyntö Vaatimus koskien toiminnan aloittamista Ympar 29.9.2021 § 86 Anomus toiminnan aloittamiseksi muutoksenhausta huolimatta / Liinaharja Oy
Valmistelijat:	Ympäristötarkastaja Henna Pirhonen, puh. (03) 4141 5271 Ympäristöpäällikkö Niina Salminen-Åberg, p. (03) 4141 5267
Päätösehdotus:	Ympäristölautakunta päättää antaa Vaasan hallinto-oikeudelle kokouksessa esitettävän lausunnon.
Päätösehdotus:	Ympäristölautakunta antaa asiassa Dnro 20983/03.04.04.19/2021 Vaasan hallinto-oikeudelle seuraavan lausunnon: <ol style="list-style-type: none"> 1. Vaatimus: Ympäristölautakunta pyytää, että Vaasan hallinto-oikeus hylkää valituksen. <p>Ympäristölautakunnan vaatimuksen perustelut:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Valituksen kohta 1 a: Toiminnan erityisluonteena tulee katsoa olevan toiminnanharjoittajan osallistumisen kunnalliseen päätöksentekoon, jolloin kunnallinen ympäristönsuojeluviranomainen on jäävi tekemään päätöstä. o Ympäristölautakunnan tiedossa ei ole hallintolain (434/2003) 28 §:n mukaisia esteellisyyserusteita asian valmistelun yhteydessä eikä kukaan lautakunnan jäsenistä ole esittänyt olevansa esteellinen päätöksenteon yhteydessä. - Valituksen kohta 1 b: Toiminta sijaitsee Tammelan Pyhäjärven välittömässä läheisyydessä, joten toiminnasta voi aiheutua vesistön pilaantumista. Näin ollen lupa-asia on siirrettävä valtion ympäristönsuojeluviranomaisen ratkaistavaksi. o Lupapäätöksen valmistelun yhteydessä on arvioitu, että toiminnasta ei aiheudu vesilain (587/2011) 3 luvun 2 §:n 1 momentin mukaista muutosta, joten toiminta ei vaadi vesitalouslupaa. Näin ollen toimivaltainen viranomainen on kunnan ympäristönsuojeluviranomainen (YSL 34.2 §). - Valituksen kohta 1 b: Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen voi yksittäistapauksissa siirtää päätösvaltaansa kuuluvan lupa-asian valtion ympäristöviranomaisen ratkaistavaksi mm., jos asia vaatii sellaista asiantuntemusta, jota kunnassa ei ole.

o Lupapäätöksen valmistelussa on ollut mukana ympäristöpäällikkö- ja tarkastaja, joilla on molemmilla kokemusta sekä eläinsuojien että eräistä naapurussuhteista annetun lain (26/1920) mukaisten lupaasioiden valmistelusta ja valvonnasta. Tästä syystä on lupapäätöksen valmistelun yhteydessä arvioitu, että kunnassa on riittävä asiantuntemus.

- Valituksen kohta 2 a: Ympäristölupahakemus on virheellinen sen osalta, että toiminnasta aiheutuvista haitoista ei ole valitettu.

o Toiminnanharjoittajan näkemys asiasta on se, että toiminnasta ei ole valitettu.

o Ympäristönsuojeluviranomainen on vuosien mittaan kirjannut useita ilmoituksia haitoista ja tehnyt niihin liittyviä tarkastuksia. Nämä on kirjattu mm. Tammelan ympäristölautakunnan päätökseen 17.6.2020 § 52 (tämän lausunnon liitteenä 1).

- Valituksen kohta 2 b: Ympäristölupahakemus on virheellinen sen osalta, miten eri eläinsuojat on merkitty karttaliitteeseen.

o Hakemuksen liitteessä 7.1 siipikarja on mainittu eläinsuoja ”kanala” ja liitteessä 7.1 naudat ja hevoset eläinsuojat ”tallirakennus”, ”ulkopihatto” ja ”vanha pihattokarsina”. Nämä neljä eläinsuojaa on mainittu myös hakemuksen kohdassa 8.4. kestokuivikepohjat. Liitekarttaan nämä on merkitty seuraavasti ”kanala”, ”pihatto = ulkopihatto” ja ”eläinsuoja = tallirakennus + vanha pihattokarsina”. Vaikka eläintenpitopaikat on nimetty hiukan eri tavalla hakemuksen eri kohdissa, on niiden sijainti kuitenkin riittävän tarkasti selvitetty. Eläinsuojiksi ei ole laskettu laidunkatoksia eikä säänsuojia.

- Valituksen kohta 3 a: Ympäristöluvan muutos on myönnetty väärin perustein, koska ei ole pohdittu sitä, kuinka monta eläintä ja mitä lajeja tilalla voi olla, jotta kohtuutonta räsitystä ei aiheutuisi.

o Kohtuuton räsitys on hyvinkin paljon yhteydessä siihen, paljonko tilalla mahtuu olemaan eläimiä ja mitä eläinlajeja. Merkittävänä tekijänä on lannan varastointitilavuuden riittävyys, koska jos tilavuutta ei ole riittävästi, niin mm. hajuhaittojen mahdollisuus kasvaa. Tilalla on todettu olevan tilaa lannanvarastointiin 157 m³ (valituksen alainen lupapäätös s. 3.) Lupapäätöksen mukaisella esimerkki eläinjakaumalla lantaa muodostuu vuodessa 126,6 m³. Eikä tästä ole edes vähennetty laiduntamisen myötä laitumille jäävää lantaa. Näin ollen tilalla on todella hyvin lannanvarastointitilaa, jotta esim. haju- ja karpshaittojen torjuntaan voidaan käyttää keskivertoa enemmän kuiviketta.

o Laskennassa on käytetty valtioneuvoston asetuksen eräiden maa- ja puutarhataloudesta peräisin olevien päästöjen rajoittamisesta (1250/2014) liitteen 1 kertoimia, jotka perustuvat siihen, että näillä tilavuuksilla lannan varastointi voidaan toteuttaa asianmukaisesti ja kohtuutonta räsitystä aiheuttamatta.

o Valituksen alaisen päätöksen lupamääräyksen nro 7 kohta ”Jaloittelutarhoihin kertynyt lanta on poistettava säännöllisesti ja vietävä lantalaan” ja lupamääräyksen nro 3 kohta ” Lannan varastoinnin, käsittelyn, kuljettamisen ja hyödyntämisen tulee tapahtua siten, ettei lantaa pääse ympäristöön eikä naapureille aiheuteta kohtuutonta räsitystä.” tarkoittavat sitä, että toiminnanharjoittajalle on jätetty vastuu siitä, että niin usein on jaloittelutarhoista lanta poistettava, ettei kohtuutonta haittaa aiheudu. Esim. jos ei eläimiä ole jonain aikana niin

silloin ei tarvitse tyhjentää ja taas jonain toisena aikana saattaa tarve olla joka päivä.

- Valituksen kohta 3 b: Luvan hakemisen perusteena laajentaminen eikä se, että toimintaa on harjoitettu voimassa olevan luvan ehtojen vastaisesti.

o Ympäristöluvan päivittäminen perustuu Tammelan ympäristölautakunnan päätökseen 17.6.2020 § 52 (tämän lausunnon liitteenä 1). Sen mukaan ympäristöluvan muutosta tuli hakea sekä naapureilta tulleiden valitusten, että tilan toiminnassa tapahtuneiden muutosten vuoksi. Toimintaa vastaavan ympäristöluvan lupamääräykset selkeyttävät myös tilan valvontaa.

o Ympäristönsuojelulain (527/2014) 89.1 §:n mukaan

toiminnanharjoittaja voi hakea ympäristöluvan muuttamista.

Hakemuksessa perusteluksi on mainittu tarve päivittää lupamääräykset toimintaa vastaaviksi.

o Ympäristölupapäätöksessä on arvioitu ja todettu, että laajentaminen on mahdollista myönnettyin lupaehdoin.

- Valituksen kohta 3 c: toiminta matkailu- ja terapiamaatilana ”loppunut”

o Ympäristölupakäsittelyssä on kyse ennakoivalvonnasta eli toimista ennen luvanmukaisen toiminnan aloittamista. Aiempaan ympäristölupakäsittelyyn ja naapureilta saadun palautteen perusteella lautakunta on arvioinut, että luvanvaraisuuskynnys ylittyy ja kyse on ympäristönsuojelulain 27 §:n momentin 2 ja kohdan 3 mukaisesta toiminnasta. Ja mahdollisen kohtuuttoman rasituksen aiheuttajana ovat tilalla pidettävät eläimet eikä varsinaisesti matkailu- ja terapiatoiminta. Yleisesti voidaan todeta, että toiminnalle voidaan myöntää ympäristölupa, mutta lupa ei velvoita aloittamaan toimintaa. Siten valittajien esittämät arviot toiminnan tilasta eivät ole vaikuttaneet/ eivät vaikuta lupapäätöksen pysyttämiseen.

- Valituksen kohta 3 d: Valituksen mukaan lait, jotka ovat olleet voimassa vuonna 2002 ovat edelleen voimassa sellaisinaan tai sisällöltään vastaavina.

o Voimassa oleva lupa on myönnetty kumotun ympäristönsuojelulain 86/2000 perusteella. Sen on korvannut YSL 527/2014.

o Lupahakemuksessa sanotaan, että eläinten hyvinvointi- ja luomunormien mukaan tulee olla mm. pihatosta mahdollisuus jaloitteluun ulkona. Tämän vuoksi on haettu muutosta jaloittelutarhan nro 3 käyttöön. Voimassa olevan luvan myöntämisen jälkeen on rakennettu mm. umpinainen aita jaloittelutarhan reunaan. Näin ollen on uuden luvan myöntämisen yhteydessä arvioitu, että muutoksesta ei ennalta arvioiden aiheudu enempää rasitusta naapureille.

- Valituksen kohta 3 e: Lupapäätöksessä on eläinmäärät virheellisesti.

o Voimassa olevassa luvassa lukee ”4 hevosta tai ponia, 12 uuhta ja 10 kanaa”.

o Uudessa ympäristöluvassa on ”uuhta” sanan tilalla käytetty ”uuhta karitsoineen”, koska se selventää asiaa. Tämä perustuu siihen, että eläinyksikköön sisältyy myös karitsat. Eli lampaan 0,6 eläinyksikköä (YSL liite 3) sisältää yhden uuhun ja sen karitsat tai yhden pässin.

o Voimassa olevan luvan myöntämisen aikaan ei ole ollut käytössä YSL:n liitteen 3 mukaiset eläinyksiköt. Eläinmäärä on muutettu eläinyksiköiksi vertailun helpottamiseksi.

o Valituksen alaisen ympäristöluvan valmistelun yhteydessä on arvioitu, että haettu eläinmäärä ja eläinlajit mahtuvat olemassa oleviin eläinsuojiin ja niiden lannalle on riittävät varastointilat. Naapurustolle aiheutuvaa räsitusta vähentää myös se, että paljon eläimiä on kesäkauden laitumilla tilakeskuksen ulkopuolella, joten "eläinsuoja = tallirakennus + vanha pihattokarsina" on kesäkauden lähes tyhjiällä.

- Valituksen kohta 3 f: Kärpästentorjunta tilalla ei riittävää ja havaittuihin kärpäsiin ei ole puututtu valvojan viranhaltijan toimesta.

o Tarkastuksella 16.4.2021 tehty havainto "tilalla ei havaittu kärpäsiä poikkeavan paljon" perustuu ympäristötarkastaja Henna Pirhosen havaintoihin. Hänellä on yli kymmenen vuoden kokemus eläinsuojien valvonnasta ja tässä kohteessa ei kärpäsiä tullut iholle, pinnoille eikä esim. autoon sisälle. Muistion lause tarkoittaa sitä, että kärpäsiä havaittiin, mutta niitä ei ollut häiritsevän paljon.

- Valituksen kohta 3 g: Muistutuksen ja terveystvalvonnan lausunnon huomioimatta jättäminen lupapäätöksessä:

o Forssan seudun hyvinvointikuntayhtymän lausunto on huomioitu valituksen alaisen päätöksen lupamääräyksissä 2, 5, 7, 8, 9 ja 10. Muistutukset on huomioitu valituksen alaisen päätöksen lupamääräyksissä 3, 7, 8, 9 ja 10.

- Valituksen kohta 3 h: Hakemuksessa eikä päätöksessä ole osoitettu sitä, miten räsitusta naapurustoon ei lisättäisi, kun eläinmäärä tilalla kasvaa.

o Valituksen alaisen päätöksen lupamääräys nro 7 mukainen ruokintapaikkojen kunnostaminen siten, etteivät ne liety ja että niille kertyvä lanta on mahdollista poistaa, edesauttaa lannan keräämistä jaloittelutarhoista. Tämä vaikuttaa hajun- ja kärpäshaittoja vähentävästi.

o Lisäksi tämän lausunnon kohdassa 3 a on kerrottu, miten muutoin haittoja ehkäistään ja vähennetään.

2. Vaatimus: Ympäristölautakunta pyytää, että täytäntöönpanoa ei kielletä.

Ympäristölautakunnan vaatimuksen perustelut:

Täytäntöönpano on mahdollista, koska tilalla ei tarvitse rakentaa mitään pysyvää, jotta uutta lupaa voidaan noudattaa. Kyse on olemassa olevien tilojen käytöstä ja toimintatavoista. Näin ollen aloittaminen ei tee muutoksenhakua hyödyttömäksi.

Vallitsevan oikeuskäytännön mukaan laajennus katsotaan uudeksi toiminnaksi tapauskohtaisen olosuhdearvioinnin perusteella. Toisaalta Kotieläintalouden ympäristönsuojeluohjeen 3.6.2021 mukaan (s.75, tämän lausunnon liite 2) välttämättä edes 2,5 -kertaista laajennusta ei katsottaisi uudeksi toiminnaksi, jos räsitus naapurustoon ei lisäännä. Olemassa oleviin lantaloihin sopisi enemmänkin lantaa (kts. tämän lausunnon kohta 3 a) ja sillä perusteella haettua laajennusta ei ole tulkittu uudeksi toiminnaksi.

Valituksen alaisen ympäristöluvan myöntäminen kokonaisaläinyksikköinä perustuu siihen, että tilalla on mahdollista vaihdella eläinlajeja tarpeen mukaan. Lajikohtaisissa eläinyksiköissä on jo huomioitu niistä mahdollisesti aiheutuva haitta.

Koska kyseessä ei ole ympäristönsuojelulain 115 a §:n mukainen ilmoitusmenettelyyn kuuluva toiminta, niin ympäristöluvassa ei tarvitse noudattaa ilmoituksenvaraisista eläinsuojista annetun asetuksen (138/2019) etäisyysvaatimuksia. Ympäristöluvassa etäisyydet arvioidaan tapauskohtaisesti.

Toiminnanharjoittajalle on lähetetty sähköposti 10.8.2021, jossa on ohjeistettu toimittamaan aloituslupahakemus viimeistään 27.8.2021 (tämän lausunnon liite 3). Aloituslupahakemus on kirjautunut sähköpostilla saapuneeksi 27.8.2021 klo 23.56. Koska toiminnanharjoittajalle annetuissa ohjeissa ei ole erikseen mainittu kellonaikaa mihin mennessä aloituslupahakemus tulee toimittaa, niin Tammelan ympäristölautakunta katsoo, että se on tullut ajoissa. Tulkintaa tukee ratkaisu KHO 2021:122, jonka mukaan, jos ei ole selkeästi mainittu kellonaikaa mihin mennessä asiakirja on toimitettava, niin on huomioitava myös virastoajan ulkopuolella toimitettu asiakirja.

3. Ympäristölautakunta lausuu lisäksi:

Ympäristölautakunta katsoo, että se ei ole valituksen ja täytäntöönpanokieltovaatimusten tekijöiden kulujen korvausvelvollinen, koska lupahakemuksen ja ennakoaloituslupahakemuksen käsittelyssä ja myöntämisessä ei ole tapahtunut virhettä eivätkä kyseessä ole lainvastaiset ratkaisut. Täten on kohtuullista, että valittaja pitää oikeudenkäyntikulut vahinkonaan.

Valituksen alaisen päätöksen mukainen toiminta sijoittuu asemakaava-alueelle, joka on tullut voimaan 14.5.2012 (tämän lausunnon liite 4). Alue on merkitty museorakennusten korttelialueeksi, jolla ympäristö säilytetään. Kaavamääräysten mukaan alueella voidaan harjoittaa pienimuotoista maataloutta ja siihen liittyviä elinkeinoja sekä rakentaa niihin liittyviä rakennuksia ja rakennelmia. Voidaankin todeta, että toiminnan sijoittumisen mahdollisuus alueelle on arvioitu jo kaavoituksen yhteydessä. Ympäristönsuojelulain 115 a §:n mukaiseen ilmoitusmenettelyyn kuuluvat eläinsuojat, joissa on vähintään 250 eläinyksikköä. Valituksen alaisessa päätöksessä eläinyksiköitä on kuitenkin vain 42,5.

Näin ollen haettua toimintaa voidaan pitää pienimuotoisena.

Käsittely kokouksessa:

Ympäristöpäällikkö Niina Salminen-Åberg esitteli asiaa kokouksessa kello 19.16 – 19.54 ja poistui kokouksesta ennen päätöksentekoa.

Jäsen Erkki Salama esitti, että lautakunta päättää olla antamatta valituksesta lausuntoa. Tehtyä muutosehdotusta ei kannatettu.

Päätös:

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

